

МОНГОЛ УЛСЫН ШИНЖЛЭХ УХААН,
ТЕХНОЛОГИЙН ИХ СУРГУУЛЬ

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯ ᠤᠯᠤᠰ ᠰᠢᠨᠵᠢᠯᠡᠬᠡ ᠤᠬᠠᠭᠠᠨ,
ᠲᠡᠬᠨᠣᠯᠣᠭᠢᠶᠢᠨ ᠶᠡᠬᠡ ᠰᠤᠷᠭᠤᠭᠤᠯᠢ

**ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
БҮТЭЭЛИЙН ЭМХЭТГЭЛ**

№ 21(9)-286

Улаанбаатар хот
2021

ISSN 1560-8794

ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА: Т.НАМНАН

ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД: Т.ЭНХЦАЦРАЛ
Д.ДАШЖАМЦ
Я.ТӨГӨЛДӨР
Б.ЛАЙХАНСҮРЭН
Д.НАРАНБААТАР
Ч.МӨНХНАСАН
Э.ЭНХЦЭЦЭГ
В.ӨЛЗИЙБАЯР
Ч.УЛАМ-ОРГИЛ
Ч.ГУЛНАР
Ч.ОЮУНГЭРЭЛ

Эмхэтгэсэн: Б.Даваажав /ЭШИГ/
Хэвлэлтэд бэлтгэсэн: Г. Батням

Хуудасны хэмжээ: А4
Бодит хэвлэлийн хуудас: 30 хх
Үсгийн ганитур: Times new roman
Тоо хэмжээ: 54ш

ШУТИС-ийн Хэвлэлийн газарт хэвлэв.

ГАРЧИГ

I. БАРИЛГА, АРХИТЕКТУР

1. АРХИТЕКТУРЫН ДИЗАЙН ХИЧЭЭЛ ЯВАГДАХ СУРГАЛТЫН ДОТООД ОРЧНЫГ САЙЖРУУЛАХ БОЛОМЖИЙН СУДАЛГАА
С.Алтангэрэл, И.Гончигбат.....7
2. СУУРИЙН УХААСЫН ХӨРСНИЙ ЭРГИЙН БЭХЭЛГЭЭНИЙ ХАНЫН ТООЦОО
Ж. Алтанцэцэг.....15
3. БАРИЛГА УГСРАЛТЫН АЖЛЫН ТӨСӨВТ ӨРТӨГ ТООЦОХ АРГАЧЛАЛЫГ БОЛОВСРОНГУЙ БОЛГОХ НЬ
Т.Амарбаясгалан, Ц. Оюунцацрал.....20
4. ХОТЫН ОРОН ЗАЙН АШИГЛАЛТЫН ОНОЛЫН ҮНДЭС БОЛОН ХӨГЖЛИЙН ЯВЦЫН СУДАЛГАА: САБУРЬ СУУРЬШЛЫН ЖИШЭЭН ДЭЭР
Б. Ариунжаргалан, Т. Мөнх-Эрдэнэ.....30
5. ИДЭВХЖҮҮЛСЭН ЭРДЭС НУНТГИЙГ АСФАЛЬТБЕТОНД АШИГЛАХ СУДАЛГАА
Т.Батболд, Б.Болд, Д.Мөнхтүвшин.....36
6. УЛААНБААТАР ХОТЫН АВТО ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТЕХНИК, ТЭЭВЭР АШИГЛАЛТЫН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ БА ТҮГЖРЭЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ
Б. Болд.....40
7. ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТЭНХЛЭГИЙН АЧААЛАЛ ХЭТРЭЛТИЙН НӨЛӨӨГ ЗАМ ХЭРЭГЛЭГЧИЙН ЗАРДЛЫН ӨСӨЛТӨӨР ТООЦОХ НЬ
Р. Болормаа.....45
8. ТӨМӨР БЕТОН БҮТЭЭЦИЙН УУЛЗВАР БУЛАНД ҮҮСЭХ АН ЦАВЫН СУДАЛГАА
Т.Далайцэрэн, М.Сугар, Б.Нарантуяа.....48
9. ДУРСГАЛТ БАРИЛГЫН ХЭМЖИЛТ СУДАЛГААНД 3D СКАН АШИГЛАХ НЬ
Б. ЕСӨНТӨМӨР.....53
10. МЕТАЛЛ ДАМНУРУУНЫ ГАЛ ТЭСВЭРШИЛИЙН СУДАЛГАА
Т. Жигмэд, Я. Дүйнхэржав, О. Алтанзагас.....59
11. ТӨМӨР БЕТОН БҮТЭЭЦИЙГ КОМПОЗИТ МАТЕРИАЛААР ХҮЧИТГЭХ НЬ
С. Номин-Эрдэнэ, М. Сугар.....64
12. АВТО ЗАМЫН ЗОГСООЛЫН ЗАРИМ АСУУДЛУУД
Б. Нямгэрэл, Р. Болормаа 70
13. ТӨМӨР БЕТОН БҮТЭЭЦИЙН АРМАТУРЫН ЗАЛГААСНЫ ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГАА
Б. Одбаяр, М. Сугар.....75

14. ХАЯГДАЛ БЕТОНЫГ ДАХИН БОЛОВСРУУЛАН БЕТОНД ЖИЖИГ ШИРХЭГТЭЙ ДҮҮРГЭГЧ БОЛГОН АШИГЛАХ СУДАЛГАА Э. Одонтуяа, Чой ДонУк, Я. Дүйнхэржав, М. Сугар, Р. Хишгээ.....	79
15. АВТОЗАМЫН ХӨРСНИЙ МАТЕРИАЛЫН АЧАА ДААЦЫН ХАРЬЦААГ (СВР) ДСР БАГАЖ АШИГЛАН ТААМАГЛАХ БОЛОМЖИЙН СУДАЛГАА Ц. Орхонсэлэнгэ, М. Цас-Оргилмаа.....	85
16. ИНЖЕНЕРИЙН СУУРЬ БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН ЧИГ ХАНДЛАГА Ч. Оюунжаргал.....	93
17. УСНЫ БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖИЙН УГСРАЛТЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОГТОЛЦООНЫ ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ: БАРУУН УУЛЫН ҮЕРИЙН ХАМГААЛАЛТЫН БАРИЛГА УГСРАЛТЫН ЖИШЭЭН ДЭЭР О. Өлзиймаа, Б. Аюурзана.....	96
18. УЛААНБААТАР ХОТЫН ИРГЭДИЙН ЯВГАНААР ЗОРЧИХ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ХҮРТЭЭМЖТЭЙ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН СУДАЛГАА Б. Өнөрбаяр, Э. Пүрэв-Эрдэнэ.....	106
19. УЛААНБААТАР ХОТЫН НИЙТИЙН ХЭРЭГЦЭЭНИЙ НОГООН БАЙГУУЛАМЖИЙН ХҮРТЭЭМЖИЙН СУДАЛГАА А. Өэлүн, Э. Болорцэцэг.....	112
20. ХУУЧИН БАРИЛГЫН ГАЗАР ХӨДЛӨЛТ ТЭСВЭРЛЭЛТИЙН СУДАЛГАА Ч. Сайнжаргал, Я. Дүйнхэржав.....	122
21. ГӨЛТГӨНӨН СУУРЬТАЙ ХЯЛГАСАН ХАВТАН ҮЙЛДВЭРЛЭХ БОЛОМЖИЙН СУДАЛГАА Д. Сүнжидмаа, Б. Буянжаргал, Ц. Уранцэцэг.....	128
22. УСАЛГААТАЙ ТАЛБАЙН ХӨРС БОЛОВСРУУЛАЛТ Д. Сүүнцацал.....	133
23. ИНЖЕНЕРИЙН ЗУРАГЗҮЙН СУРГАЛТЫН ДҮНД ХИЙСЭН СУДАЛГАА Ж. Төмөртоогоо.....	137
24. ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬ ТӨЛӨВЛӨХ ГАЗАР СОНГОХОД НӨЛӨӨЛӨХ ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙН СУДАЛГАА Э. Хашчулуун, Э. Пүрэв-Эрдэнэ.....	142
25. УЛААНБААТАР ХОТЫН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ДАГУУ БАРИГДСАН ОРОН СУУЦНЫ БАРИЛГЫН СУДАЛГАА З. Хишигдалай, А. Өэлүн.....	149
26. ХЭТ ӨНДӨР ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ БЕТОНЫ ШАХАЛТ, СУНАЛТЫН ШИНЖ ЧАНАРЫН СУДАЛГАА М. Цас-Оргилмаа.....	159

II. ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИ, ДИЗАЙН

1. МОНГОЛЫН ГИДРОГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА БА НАМЖИЛЫН ЖАДАМБАА Н.Батсүх.....	166
2. ХЭВЛЭЛИЙН ШРИФТИЙН ХАРАГДАХУЙ Б.Баянжаргал.....	172
3. ХӨГЦ МӨӨГӨНЦРИЙГ УСТГАХ ЧАДВАРТАЙ ДРОЖЖИЙН МИКРОБИОЛОГИЙН СУДАЛГАА Э.Гүнжилмаа, С.Дэлгэрмаа.....	176
4. БЭЛЧЭЭРИЙН МОНГОЛ ХОНИНЫ МАХНЫ ГАРЦЫН СУДАЛГАА Б. Дансранцамба, Б. Майзул.....	180
5. ДАВХАР ХИВС ХУВААХ ХУТГАНЫ ЭЛЭГДЛИЙН СУДАЛГАА Ж.Нарангэрэл, Д.Пүрэвмагнай, И.Элбэгжаргал.....	183
6. ГРАФИК ДИЗАЙН ХӨТӨЛБӨРИЙН ШИНЭЧЛЭЛИЙН ҮР ДҮН Б.Отгончимэг, С.Өлзиймаа.....	187
7. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ БОЛОМЖ Б.Өлзий, Б.Сарантуяа.....	190
8. НИСГЭГЧГҮЙ НИСЭХ ТӨХӨӨРӨМЖИЙГ ГЕОДЕЗИЙН БОЛОН БУСАД САЛБАРУУДАД ХЭРЭГЛЭХ НЬ П.Эрдэнэчимэг, Ч.Бурмаа.....	194
9. LABVIEW ПРОГРАМЧЛАЛЫН ОРЧИНД ЗҮРХНИЙ ЦАХИЛГААН БИЧЛЭГИЙН ДОХИО БОЛОВСРУУЛАХ НЬ Д. Эрдэнэчимэг, Н. Чулуунбаатар.....	200
10. STUDY OF CHILD MORTALITY UNDER FIVE-YEAR BASED C5.0 ALGORITHM Javzmaa Tsend, Bat-Enkh Oyunbileg, Ajnai Luvsan-Ish, Akhit Tileubai, Baatarkhuu Tsahaan, Narantuya Khadaa.....	205